

Mare

Half koe, half mens
en een wild ride

Pagina 11

Sexting of kinderporno?
Digitale delicten en de
wettelijke knelpunten

Pagina 3

Museum Boerhaave
swingt weer, aldus
directeur Dirk van Delft

Pagina 6 en 7

Waarom leedvermaak
leuk is: 'We willen ons
goed voelen over onszelf'

Pagina 9

In de EK-finale Nederland-Denemarken springt Lieke Martens in de armen van Vivianne Miedema die net de beslissende 4-2 heeft gemaakt.

Foto Pim Ras/Hollandse Hoogte

Zij wonnen (ook) door big data

Leidse onderzoekers helpen Nederlands vrouwenelftal

Tijdens het EK maakten Leidse informatici een data-analyse van de Oranje Leeuwinnen en hun tegenstanders. 'Maar wij gaan natuurlijk niet uitleggen wat er beter moet.'

DOOR VINCENT BONGERS Over een kast in het kantoor van Joost Kok, hoogleraar fundamentele informatica, hangt een oranje supportersjaal. Het is een herinnering aan een bijzonder project dat Leidse wetenschappers en studenten afgelopen zomer samen met de KNVB en de overheidsdenktank Topteam Sport uitvoerden tijdens het EK voor vrouwen in Nederland.

'Het is bijzonder dat zo'n kampioenschap hier plaatsvindt; het bood een uitstekende kans voor onderzoek', zegt Kok. 'We hebben een uitgebreide data-analyse gemaakt van alle zestien deelnemende teams

en gegevens verzameld van alle 31 wedstrijden. Vervolgens gingen we op zoek naar de gouden standaard: waarin verschillen de kampioenen van de andere ploegen?'

Extra aandacht hadden de onderzoekers voor het spel van de Oranje Leeuwinnen, die kampioen werden door in de finale Denemarken met 4-2 te kloppen. 'Dat hadden we niet verwacht', aldus Kok. Hij beleefde de overwinning anders dan de meeste Nederlandse toeschouwers. 'Ik moest data verzamelen, dan zit je tijdens de finale toch meer in werkmodus: gaat alles wel goed?'

'Ik heb de overwinning ook niet uitbundig gevierd', zegt postdoc Arie-Willem de Leeuw, die net als Kok is verbonden aan het Leiden Institute of Advanced Computer Science. 'Maar ik ben wel liefhebber, en zou het toernooi toch wel gevolgd hebben.'

'Ik vind het heel gaaf dat ze kam-

pioen zijn geworden', zegt informaticastudent Patrick Bergman (27). In de voorbereidende fase schreef hij de software die de analyse verricht. 'Uiteindelijk krijg je dan statistieken te zien, bijvoorbeeld het aantal succesvolle passes – of het balverlies – van team A en team B in een helft. Dat kun je dan ook per speelster zien.'

Alleen: het op de voet volgen van de voetbalsters was niet eenvoudig, zegt Kok. 'Je wilt heel precies weten waar spelers en bal op elke moment zijn. Maar van de Europese voetbalbond UEFA mag je bijvoorbeeld geen chip in de schoen van een speelster doen. Alles moet dus op afstand gebeuren. Dus je hebt speciale camera's nodig en mensen die ze bedienen, dat kunnen we zelf niet. Dat maakt het een dure onderneming.'

De Leeuw: 'Je hebt twee soorten gegevens. Zogeheten *eventdata* hebben alles met de bal te maken,

bijvoorbeeld een schot op doel of een voorzet. Positionele data geven aan waar speelsters zich op het veld bevinden en hoe teamgenoten en tegenstanders zich tot elkaar verhouden.'

Op zijn computer laat Kok elf rode en elf blauwe stippen zien op een voetbalveld. 'Als ik op een van de stippen klik, dan verschijnt er een getal.' De Leeuw: 'Bij elke opstelling kun je berekenen hoe groot de kans is dat een team binnen tien seconden met de bal in het strafschopgebied van de tegenstander komt. Daar verwijst het getal op het scherm naar.'

Kok: 'Niet alle speelsters zijn even snel, dus iemand vervangen door een snellere wissel heeft ook invloed. Je kunt ook geheel objectief laten zien of iedereen zich aan de afgesproken tactiek heeft gehouden.'

Hij klikt op een rode speelster aan de linkerkant van het veld en schuift

haar wat meer naar voren. Het getal verandert: de kans op een gevaarlijke situatie bij het doel van de tegenstander wordt groter. 'We kunnen ook een *heatmap* maken zodat je ziet waar op het veld welk team het overwicht heeft. Dan visualiseer je waar een elftal het verschil maakt.'

Al tijdens het EK informeerden de data-analisten de trainers van Oranje. 'Dan gaf de staf aan wat ze wilden zien, en rekenden we dat uit', aldus Kok. 'Hoeveel meter legt iemand af? Hoeveel balcontacten heeft een speelster? En heel belangrijk: hoe ontwikkelt zich dat dan gedurende de wedstrijd? Je maakt een tijdlijn. Maar het is natuurlijk niet zo dat wij gingen uitleggen wat er beter zou kunnen. Zij zijn al jaren bezig met het bouwen van een team. Zo'n proces moet je ook niet verstoren.'

> Verder lezen op pagina 8

Wie zit er fout? En wie krijgt de schuld?

Digitale seksdelicten en de wettelijke knelpunten

Voor de wet zijn jongeren die via sociale media blootfoto's delen hetzelfde als volwassenen die kinderporno verspreiden. 'We moeten ons flink achter de oren krabben.'

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Nieuws uit Denemarken deze week: meer dan duizend jongeren komen voor de rechter, omdat zij seksfilmpjes verspreiden van leeftijdsgenoten. Omdat degenen op de filmpjes 15 jaar zijn, staan de ouders, allemaal tussen de vijftien en twintig jaar, terecht voor het verspreiden van kinderporno.

In dit geval is het strafbaar, omdat het om minderjarigen gaat, zegt Jeroen ten Voorde, universitair docent strafrecht. In Tilburg werd een 16-jarige jongen vorig jaar ook aangeklaagd voor het verspreiden van kinderporno in een vergelijkbare zaak. Toen gingen tientallen naaktfoto's van meisjes de klassen door. Maar in andere gevallen is het niet altijd duidelijk of de wet is overtreden. Tijdens de studiedag 'Seks, ICT en het strafrecht', 25 januari in het Kamerlingh Onnes Gebouw, vertelt Ten Voorde over de knelpunten in de wet als het gaat om digitale seksdelicten.

'Is het meisje minderjarig, dan is het strafbaar. Maar wat als dat niet zo is? Wordt zij dan beledigd, is het strafbaar, of is het eigen risico? En wat je op Facebook ziet, is dat foto's uit wraak worden verspreid. Is dat strafbaar? Als de jongen geld wil, dan wel. Maar als het uit wraak is, is het lastig. Je kan wel strafbepalingen vinden waaronder het strafbaar is, maar het is een zoekplaatje.'

Jongeren die experimenteren en volwassenen die kinderporno ver-

spreiden, lijken twee verschillende dingen, maar vallen onder dezelfde wetgeving. Er wordt gewerkt aan een nieuwe wet, maar dat is nog een ingewikkeld proces, zegt Ten Voorde. 'Er is een spanningsveld: aan de ene kant wil je vrijheid, en dat mensen op internet kunnen doen wat ze willen, en aan de andere kant is er de bescherming van de zeden. En de overheid wil geen zedenmeester zijn.'

Dus moet de wetgever een afweging maken, zegt Ten Voorde: 'Die moet zeggen: of we veranderen de wet niet, en laten de rechter beslissen. Of we passen de wet aan. Dat is bijvoorbeeld in Duitsland zo. Daar hebben ze besloten dat als het met wederzijdse toestemming gebeurt, en als de kans op verspreiding nihil is, het bezit van kinderporno voor een minderjarige niet strafbaar is.'

'Daarnaast is er ook nog het verschil tussen *law in books*, en *law in action*, zoals juristen zeggen. Want wat mag wel, en wat mag niet, als opsporingsinstantie? Hoeveel inbreuk mag je maken?'

Strafbaar of niet, het zijn de slachtoffers die vaak tegen problemen aanlopen, zegt Paulien van Haastrecht, van het Kenniscentrum seksualiteit Rutgers, ook een van de sprekers op de studiedag. 'Ze ziet veel *victim blaming*. Het meisje - het is vaak een meisje - krijgt de schuld, terwijl zij het niet heeft verspreid, maar een boze ex, of misschien een jaloerse vriendin. Dus wie zit dan fout? Juridisch gezien is de verspreider fout, maar sociaal gezien trekt het slachtoffer aan het kortste eind.'

Dat blijkt ook uit een onderzoek dat Rutgers maandag publiceerde. Een groot deel van de ondervraagden - een derde van de mannen, en een kwart van de vrouwen - legt

Leerlingen van het Katwijkse Andreas College krijgen voorlichting van de politie over sexting en cyberpesten. In het spel 'Shitzooi' leren zij hoe ze zich digitaal weerbaar kunnen maken. Foto Taco van der Eb

de schuld bij het slachtoffer als een naaktfoto ongewenst het internet over gaat.

'Er is bijvoorbeeld een soort dubbele moraal in de maatschappij, die heel lang doorwerkt. Dat als je in een machtspositie zit, je dit soort dingen kunnen permissies. En daar heeft dit mee te maken: of het een jong meisje is die beschuldigd wordt dat ze zo suf is geweest een foto op social media te zetten, of een baas die zijn

positie misbruikt, in alle gevallen zit de dader verkeerd. We mogen ons als maatschappij wel flink achter de oren krabben, dat dit zolang door kan gaan. Het komt toch door het feit dat er voor mannen en vrouwen andere maatstaven gelden.'

Van Haastrecht wil niet dat alles wordt overschaduwt door de risico's, maar wel dat er bij voorlichting goed over wordt gepraat. 'Het feit dat er online mogelijkhe-

den zijn, is een onderdeel van ons normale seksuele leven. Het is niet per definitie gevaarlijk, of verkeerd, maar het kan verkeerd uitpakken.' Van Haastrecht: 'Het kan heel leuk zijn als je verliefd bent. De vraag is, moet je het helemaal niet doen? Of kan je het wel doen, maar dan zonder dat je herkenbaar in beeld komt, bijvoorbeeld door gezicht en herkenbare tatoeages te verbergen? Dat zouden strategieën kunnen zijn.'

Langs de podia pingpongen

3voor12-redacteuren Bas Kleijweg, Inge den Adel en Paul Lindenberg. Foto Taco van der Eb

DOOR MARLEEN VAN WESEL 'Mij kom je overal in Leiden wel tegen waar iets met muziek gebeurt', zegt Paul Lindenberg (23, student climate & management, Haagse Hogeschool). Werfpop, Popronde, Summerjazz en sowieso in Gebr. de Nobel. Schrijven doet hij ook graag, dus werd hij redacteur voor 3voor12 Leiden. Sinds afgelopen zomer heeft

Leiden een eigen afdeling van het popmuziekplatform van de VPRO. 'Al moet ik veel vette dingen voor 3voor12 skippen, omdat ik daarbij in de organisatie zit.'

'Evenementen in Leiden werden eerder altijd door 3voor12 Den Haag opgepikt', vertelt Inge den Adel (22, geneeskunde), die zich ook bij 3voor12

Leiden aansloot. 'Ik ben programmeur van Stukafest Leiden, dus ik was toch al een beetje lokaal aan het rondkijken', vertelt ze.

Ze zitten in een oud klaslokaal in de Nieuwplaat, een oud schoolgebouw in de Leidse wijk De Kooi, samen met Bas Kleijweg (28, 'in de thesisfase' van de researchmaster literatuurkunde). 'Hier vergaderen we elke maand met alle Leidse 3voor12-redacteuren', vertelt Kleijweg. 'Het is een plek voor kunstenaars en andere culturele initiatieven.' Den Adel: 'Een andere redacteur repeteert hier in de kelder met z'n band.'

Kleijweg helpt sinds oktober bij het radioprogramma Live071. 'Dat is een samenwerking van 3voor12 met SleutelstadFM, op zondagavond. We interviewen Leidse bands en het laatste halfuur spelen we lokale nummers. En dan niet Barry Badpak, maar Rascal en Destructive Penguins. Alhoewel, Barry Badpak heb ik ook een keer gedraaid.'

'Echt?' vraagt Lindenberg. 'Vooruit, ik zal het je niet kwalijk nemen.'

'Verder komen de 3voor12-redacteuren elkaar tegen bij grote evenementen, waar we met een hele groep verslag van doen', vertelt Kleijweg. 'Dan pingpongen we door de hele stad, langs alle podia.'

Het was eigenlijk niet eens de bedoeling dat er een Leidse 3voor12-afdeling zou komen. 'Ik had me al aangemeld voor Den Haag', vertelt Lindenberg. 'Maar ik wilde de focus wel op Leiden leggen, misschien met een extra tabblad "Leiden" op de Haagse website. Nike (Liscaljet, hoofdredacteur 3voor12Leiden, red.) had hetzelfde idee, maar in tussen veranderde de website en verdween de tabbladfunctie. Toen hebben we meteen maar een Leidse afdeling opgezet. In Den Haag vroegen ze

zich nog af of er wel genoeg gebeurde in Leiden. Er gebeurt juist heel veel, maar als je met je bandje in een kroeg speelt, komen alleen je ouders en je vrienden kijken. Niemand weet ervan.'

Daar ligt een taak voor 3voor12, denkt hij. 'Maar ook voor evenementen zelf.' En nu ze toch bezig zijn: 'Leiden heeft niet echt een plek waar je gratis naar binnen kunt om een avondje te dansen', vindt Lindenberg. Den Adel: 'Er wordt wel veel geprogrammeerd in Leiden, in Gebr. de Nobel bijvoorbeeld, maar het vaste aanbod kan sterker.'

'Er zijn nu *thirtyish* Leidse 3voor12-redacteuren', gokt Lindenberg. Kleijweg pakt de groeps-app er even bij en komt tot 25.

'We kunnen altijd mensen gebruiken', zegt Lindenberg. Kunnen fotograferen of schrijven is geen vereiste. 'Je kunt ook iets op de achtergrond doen', zegt Den Adel. 'Op 1 februari organiseren we bijvoorbeeld onze eerste 3voor12-clubavond, in Gebr. de Nobel, waar we zelf een podium bieden aan drie lokale bands.' De eerste is deze week bekend gemaakt: Electric Love. 'Als je interesse hebt in radio, mag je ook van je laten horen', zegt Kleijweg. 'Of als je een evenement of een bandje hebt, dat we echt moeten coveren. Er zijn ook plannen bij 3voor12 Leiden om op zoek te gaan naar cultuur binnen de verenigingen. We kunnen bijvoorbeeld aandacht besteden aan de huisbands van de grote vijf.'

'Maar de band van de studentenvolleybalvereniging mag ook hoor', zegt Lindenberg. Den Adel: 'Of de sjoelvereniging.' Kleijweg: 'Spellenvereniging Duivelsei schijnt er in elk geval eentje te hebben.'

3voor12 Leiden Clubavond (tevens lanceerfeest), **Gebr. de Nobel**, do 1 februari, 1930, entree gratis

Nieuws

Researchmaster
afgebouwd

De researchmaster Political Science and Public Administration wordt afgebouwd. Dat vertelde het faculteitsbestuur tijdens de afgelopen raadsvergadering van Sociale Wetenschappen. De opleiding scoorde begin 2016 al een onvoldoende van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, en moest een hersteltraject indienen. 'Uiteindelijk heeft de master op alle standaarden een voldoende beoordeeld gekregen, maar uit de toelichting bleek dat er geen effect was waargenomen van het hersteltraject', staat in het verslag van de raadsvergadering, waarna het college van bestuur het besluit nam de opleiding af te bouwen. 'Het risico dat heraccreditering niet erkend zou worden' gaf de doorslag. 'Dat het geringe aantal studenten deze opleiding tot een kostbare onderneming maakt, speelt ook een rol.' De opleiding wordt aangeboden zolang nodig is, en de studenten worden gemonitord op hun voortgang.

Yantai-kopzorgen

De Groningse studentenfractie Calimero heeft zorgen geuit over uitspraken van Fu Zetian, het beoogde hoofd van de Chinese campus van de Rijksuniversiteit Groningen in Yantai. Fu sprak zich in een interview met *de Volkskrant* uit over de medezeggenschap van de studentenfracties. Het zou hem 'zijn pet te boven gaan' dat jongeren meebeslissen over een project dat een looptijd van dertig jaar heeft. Volgens de studentenfractie bieden de opmerkingen 'weinig hoop op een goede samenwerking'. De Groningse student- en personeelsgeleding vreest voor Chinese bemoeienis in de democratische processen van de universiteit. 'Net zo goed als wij respect moeten hebben voor Chinese aangelegenheden, lijkt het ons niet teveel gevraagd dat China respect heeft voor de gang van zaken aan de RUG', zegt fractievoorzitter Henk-Jan Wondergem.

Studenten auto's

Drie procent van de Leidse studenten heeft een auto, volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek. Er zitten relatief grote verschillen tussen de universiteitssteden, volgens hun rapport: in koploper Rotterdam is acht procent van de studenten autobezitter. Gemiddeld heeft 59 procent van de studenten die in een studentenstad wonen een rijbewijs, en een op de twintig een auto. Bij studenten die niet in een universiteitsstad wonen is dat percentage 8,6. Het opvallendste verschil in het CBS-rapport is dat het autobezit van jongeren in de steden half zo hoog is als van jongeren op het platteland. Van de mensen tussen de 18 en 30 die in stedelijke gebieden wonen, heeft één op de vijf een auto.

Studentenflat

De bouw van een studentenflat op het terrein achter Corpus: dat stond vorige week op de agenda van de gemeenteraad van Oegstgeest. Het gaat om een oud plan van de Universiteit Leiden en de gemeente Oegstgeest, voor vierhonderd woningen in onder meer drie torens. Raadsleden hadden de nodige vragen over zoveel nieuwe bewoners en de hoogte van de torens, aldus het *Leidsch Dagblad*. Volgens wethouder Jos Roeffen hebben de universiteit en de gemeente hierover in de zomer van 2008 echter al een overeenkomst gesloten. De raad is toen 'via een geheime notitie' op de hoogte gesteld. Volgens Roeffen is er niet veel meer aan te doen, maar de raadsleden, die lang niet allemaal in 2008 al in de raad zaten, willen eerst meer duidelijkheid.

Leukste schoonmaker

De Leidse Partij van de Arbeid heeft een oproep gedaan aan studentenhuisen om hun schoonmaker op te geven voor de titel 'Leukste schoonmaker van Leiden'. Wie voor 29 januari zijn of haar schoonmaker nomineert, maakt kans op een 'episch schoonmaakpakket'.

Geen animo voor studieplekken

Extra zalen blijven vrijwel leeg, kosten: 11 duizend euro

Extra studieplekken tijdens tentamenperiodes worden slechts beperkt gebruikt. Van de 873 gecreëerde plekken in de weken 42 tot 45 was de bezettingsgraad slechts 8 procent.

DOOR MARLEEN VAN WESEL Dat staat in de memo 'Resultaten van extra studieplekken tijdens tentamenperiodes' van de Universiteit Leiden.

Hoewel de UB uitpuilt tijdens tentamenperiodes, worden vooral studieplekken in zalen waarin normaal onderwijs gegeven wordt, nauwelijks gevonden. Van de extra openstelling van de Gorlaeus-onderwijschotel

heeft zelfs geen enkele student in de onderzochte periode gebruikgemaakt. Verruimde opening van bijvoorbeeld het Juridisch Café en de bieb in het KOG werd wél benut, bleek uit tellingen en wifi-metingen.

ONS-studentraadslid Yves Haverkamp denkt dat studenten niet specifiek behoefte hebben aan een café. 'Maar wel aan een locatie in de buurt van de UB', zei hij bij de bespreking van de memo tijdens de laatste faculteitsraadsvergadering van geesteswetenschappen.

'Misschien bleven veel plekken toch leeg, omdat mensen er niet van wisten', denkt Schelte van Deventer van studentenpartij LVS.

'Misschien helpt bij zo'n onder-

wijszaal een blaadje op de deur', stelt Esther van Landeghem (ONS) nog voor. 'Anders denk je dat er een college gaande is.'

Er was een speciale pagina ingericht op de universiteitswebsite, social media-kanalen van de faculteiten werden ingezet en er was geïnvesteerd in onder meer beachvlaggen, makelaarsborden en voetstappen op de grond richting de extra plekken.

In totaal is er volgens de memo ruim 11 duizend euro aan extra kosten gemaakt voor de extra studieplekken. Bijna de helft is overigens herbruikbaar, bijvoorbeeld de beachvlaggen en ook stekkerblokken. De rest ging naar de ruimere openstelling, bijvoorbeeld naar

personeelskosten.

Het beperkte effect weegt volgens het Universitair Facilitair Bedrijf (UFB) niet op tegen het extra werk dat het opleverde. Voor het vrijroosteren van studiezalen moesten bijvoorbeeld vijfhonderd boekingen handmatig veranderd worden. Bovendien was er maatwerk nodig, omdat de tentamenperiodes van de verschillende faculteiten niet synchronopen.

Op een aantal plekken waar het wel werkte, zijn de ruimere openingstijden tijdens tentamens in december en januari wel voortgezet. Het Pieter de La Court-gebouw, ook het café, is de komende twee weekenden nog extra geopend.

KNAW: beloon repliceren

Replicatie-onderzoek moet veel normaler worden, vindt de Koninklijke Nederlandse Akademie der Wetenschappen. Instellingen, tijdschriften en subsidieverstrekkers moeten onderzoekers die zulke studies doen beter gaan belonen.

Het hele idee van wetenschap is dat het reproduceerbaar is. Het is niet zomaar de mening van een professor: iemand anders zou hetzelfde experiment moeten kunnen uitvoeren, of de studie volgens dezelfde criteria verrichten. En omdat beide studies dezelfde werkelijkheid beschrijven, zou je verwachten dat er twee keer hetzelfde uitkomt.

Dat valt tegen, in de praktijk. De werkelijkheid is variabel: soms is een uitkomst het equivalent van een loterij winnen, en blijkt pas bij herhaling hoe klein de kans eigenlijk was. Je kan een medisch experiment wel overdoen, maar je doet het niet met dezelfde proefpersonen. Daarnaast zijn er perverse prikkels die ervoor zorgen dat niet alle wetenschap even netjes wordt uitgevoerd, of zelfs volledig gefantaseerd blijkt.

Reden genoeg dus, om af en toe eens zo'n replicatieonderzoek te doen, zeker als er maatschappelijk belang gemoeid is met de conclusies. Allerlei medicijnen bleken bij nadere studie toch eigenlijk niet zo goed te werken. Dikke mensen hebben jarenlang te horen gekregen dat ze kleinere borden moesten kopen omdat je portie dan groter lijkt en je minder zou eten. Onzin, zo bleek later. Ook als de herhaling het originele onderzoek niet onderuut schoffelt, is dat mooi: het maakt het vertrouwen in de juistheid van de conclusie groter.

Alleen: je zou als wetenschapper wel gek zijn als je replicaties ging doen. Als je de conclusies van je

voorganger bevestigt, is de kans op publicatie erg klein: je brengt namelijk geen nieuws. En terwijl jij wetenschappelijk verantwoord een oud experiment overdoet, is je concurrent wel met iets nieuws bezig.

Geld voor replicatieonderzoek is er wel, in Nederland althans: beursverstrekker NWO heeft er sinds 2016 een potje voor.

Dat moet beter, vindt weten-

schapskoepel KNAW. In een rapport dat deze week uitkwam, benadrukt de Akademie het belang van replicatieonderzoek. Wetenschappers zouden hun onderzoeksmethodes moeten verbeteren, met meer aandacht voor standaardisatie en openheid over wat ze nou precies hebben gedaan. Ook moet er meer pre-registratie komen: je stuurt inleiding, hypothese en methodologie op naar

een tijdschrift voordat je het experiment doet.

Tijdschriften zouden onderzoek met negatieve bevindingen vaker moeten publiceren, en instellingen en subsidieverstrekkers zouden onderzoekers die replicaties uitvoeren daarvoor moeten belonen, in plaats van "High impact"-publicaties, "innovatief" onderzoek en overtrokken conclusies, schrijft de KNAW. **BB**

Nominaal is niet normaal

Het Landelijk Studenten Rechtsbureau (LSR) sleept de Erasmus Universiteit voor de rechter. Propeusestudenten moeten in Rotterdam in hun eerste jaar alle zestig punten halen. Dat beleid is veel te streng en bovendien in strijd met de wet, vindt het bureau.

In het collegejaar 2014-2015 voerde,

nadat er door verschillende opleidingen mee was geëxperimenteerd, de Erasmus Universiteit het Nominaal-is-normaal-beleid in. Dat hield onder andere in dat studenten in hun eerste jaar te maken krijgen met een bindend studieadvies van zestig punten. In Leiden is dat 45 punten.

De strenge eisen hadden volgens het LSR tot gevolg dat 35,7 procent

van de studenten in 2016 met hun studie stopten, aldus *de Volkskrant*. Nu spant het bureau samen met een student die 15 punten tekort kwam een zaak aan tegen het Erasmus bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs. De universiteit betreurt de stap van het bureau.

In 2015 stapte een rechtenstudent al naar de rechter om uitsluiting

door nominaal-is-normaal aan te vechten. De rechter liet toen weten grote twijfels te hebben over de regeling. Die zaak werd toen echter door de universiteit geschikt en de student kon verder met zijn opleiding. Ook eerdere zaken liepen uit op een schikking.

De zaak dient in februari bij het College. **VB**

Zorgen over decentrale selectie

Methoden werkt nauwelijks en belemmert diversiteit, blijkt uit onderzoek

Minister van Onderwijs, Ingrid van Engelshoven (D66), gaat opleidingen die een selectie aan de poort hebben extra in de gaten houden.

DOOR VINCENT BONGERS De minister wil decentrale selectie niet afschaffen, maar erkent dat er nog veel onduidelijkheid is over de werking en de gevolgen van het selecteren van studenten.

Dat blijkt uit haar antwoorden op Kamervragen die gesteld waren door de SP.

Jet Bussemaker, de vorige minister van Onderwijs, schafte loting bij numerus-fixusopleidingen af. Studies met minder plaatsen dan aanmeldingen moesten dus op een

andere manier gaan schiften. Dat kan bijvoorbeeld met op de middelbare school behaalde cijfers, het maken van toetsen, het schrijven van een motivatiebrief of het verplicht volgen van een mooc. Geneeskunde in Leiden selecteert al jaren aan de poort en steeds meer Leidse opleidingen willen graag decentrale selectie invoeren.

De Groningse promovenda Nienke Schripsema stelde onlangs in haar proefschrift vast dat geselecteerde geneeskundestudenten niet beter presteren dan ingelote studenten. Althans: bij de door haar onderzochte opleidingen in Groningen, Rotterdam en aan de VU. Eerder trok VU-promovenda Anouk Wouters vergelijkbare conclusies. Zij

stelde ook vast dat selectie een extra drempel opwerpt voor scholieren met niet-Nederlandse achtergrond en voor eerstegeneratiestudenten. Selectie komt de diversiteit op de opleidingen niet ten goede.

De twee proefschriften hebben echter betrekking op selectie bij medische opleidingen. Die trekken vaak gemotiveerde studenten. Decentrale selectie is juist bedoeld om minder gemotiveerde studenten buiten de deur te houden.

SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar wilde weten wat minister vindt van decentrale selectie. Futselaar wil selectie aan de poort afschaffen 'aangezien het niet werkt'.

Dat ziet de minister niet zitten. 'Wel zal ik stappen zetten om er

zorg voor te dragen dat het besluit om een numerus fixus te voeren wordt voorzien van een adequate onderbouwing en de mogelijkheid creëren het besluit, indien nodig, te blokkeren.'

Van Engelshoven merkt ook op dat er positieve signalen zijn over decentrale selectie: 'studenten zijn beter voorbereid, gemotiveerder en kiezen bewuster.'

Er zijn echter ook onduidelijkheden over de procedures. 'Zo vraag ik me af of studenten voldoende op de hoogte zijn van de vervroegde aanmelddatum van 15 januari die voor numerus-fixusopleidingen geldt', schrijft de minister. Daarnaast vraagt zij zich af of 'het bestaan van particuliere stoomcursussen voor

selectieprocedures zorgt voor een tweedeling tussen de kandidaat-studenten die deze cursussen wel kunnen en willen betalen en zij die dat niet doen.'

Ook wil de minister voorkomen dat de selectie bepaalde groepen afschrikt. 'Uit verschillende onderzoeken blijkt dat eerste generatie studenten minder vaak het volgen van een numerus-fixusopleiding overwegen dan studenten met hoger opgeleide ouders.'

Deze vorm van zelfselectie is onwenselijk en vraagt om actie. De minister belooft de effecten van selectie scherper te gaan monitoren en er voor te zorgen dat de informatievoorziening aan scholieren wordt verbeterd.

Funky recyclen van oude mobieltjes

Het Leiden University Green Office (LUGO) zamelt vanaf maandag oude mobieltjes in met de Funky Phone Challenge in het Lipsiusgebouw.

De Funky Phone is een spelcomputer, gemaakt van hergebruikte elektronica, zoals een computer en een wasmachine.

De inworp is je oude telefoon, waarmee je vervolgens drie spelletjes kunt spelen. Tegelijkertijd strijdt de Universiteit Leiden zo tegen andere onderwijsinstellingen, zoals de Hogeschool Leiden, om het hoogste aantal ingezamelde toestellen. Het LUGO hoopt in elk geval 250 telefoons te verzamelen.

De meeste ingeleverde mobieltjes

worden vervolgens in kleine deeltjes gerecycled. Andere worden direct hergebruikt, nadat volgens het LUGO de data zorgvuldig is verwijderd.

De Funky Phone is ontworpen door E-waste Arcades, een bedrijf dat mensen wil wijzen op de mogelijkheden om elektronica te recyclen. Een van de initiatiefnemers, Timmy de Vos, hield maandag bij de opening van de challenge een lezing in Plexus. Vice-rector Hester Bijl wierp meteen een oude telefoon in de Funky Phone. Bij het ter perse gaan van deze krant waren er 9 telefoons ingeleverd. Nog tot 8 februari staat de spelcomputer in het Lipsius en kun je Bijls highscore verbeteren. **MVV**

'Jonge verdachten zijn onvoldoende beschermd'

Jongeren die worden verdacht van een strafbaar feit zijn in Nederland onvoldoende beschermd tegen onrechtmatige en willekeurige vrijheidsbeneming, concludeert jurist en criminoloog Yannick van den Brink in zijn promotieonderzoek naar de voorlopige hechtenis in jeugdstrafzaken.

Wat is voorlopige hechtenis eigenlijk?

'Voorlopige hechtenis is vrijheidsbeneming van een verdachte terwijl het strafproces loopt. De rechter kan dit bevelen, bijvoorbeeld om te voorkomen dat de verdachte het politieonderzoek belemmert of wederom een strafbaar feit pleegt. Mijn onderzoek spitst zich toe op jeugdige verdachten van twaalf tot achttien jaar. Omdat het gaat om vrijheidsbeneming van jeugdigen die nog niet zijn veroordeeld, moet voorlopige hechtenis volgens het VN-Kinderrechtenverdrag zo terughoudend mogelijk worden toegepast.'

En wat heeft u onderzocht?

Ik heb gekeken hoe rechters omgaan met de voorlopig hechtenis van minderjarige verdachten, en hoe dit zich verhoudt tot internationale en Europese kinder- en mensenrechten. Hiervoor heb ik 225 voorlopige hechteniszittingen van jeugdigen geobserveerd, bij verschillende rechtbanken. Dit is uniek, want deze zittingen zijn besloten en ik heb ook toegang gekregen tot de beraadslagingen van de rechters in de raadkamer. Daarnaast heb ik 71 interviews afgenomen met kinderrechters, of-

ficiëren van justitie, advocaten en andere betrokken professionals.'

Wat zijn uw belangrijkste bevindingen?

'Een belangrijke bevinding is dat als de officier van justitie de voorlopige hechtenis vordert, de rechter deze vordering vrijwel altijd toewijst. Dit wordt in de hand gewerkt door het systeem van de wet. Volgens de wet is een bevel tot voorlopige hechtenis nodig om voorwaarden aan de invrijheidstelling van een verdachte te kunnen verbinden, zoals een avondklok of jeugdreclasseringsbegeleiding. Het gevolg is dat rechters de gronden voor voorlopige hechtenis heel ruim gaan interpreteren om voorwaarden te kunnen opleggen.'

Maar de verdachte komt dan alsnog vrij.

'Klopt. Maar toch is het problematisch. Stel dat de verdachte zich niet aan de voorwaarden houdt, dan kan het gebeuren dat deze alsnog wordt vastgezet, terwijl er eigenlijk geen gronden voor deze hechtenis zijn. De rechtsbescherming is te magere.'

En verder?

'Uit mijn onderzoek volgt ook dat de duur van de voorlopige hechtenis vaak sturend is voor de duur van de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Dit werkt in de hand dat de rechter die over de voorlopige hechtenis beslist alvast op een latere straf gaat anticiperen. Dit is echter niet in lijn met het vermoeden van onschuld, een fundamenteel beginsel in het strafrecht. Onderzoek laat zien dat

ongeveer één op de tien verdachten in voorlopige hechtenis uiteindelijk niet wordt veroordeeld. Het is dus riskant om vooruit te lopen op een vrijheidsstraf.'

Waarom doen rechters dat dan?

'Rechters hanteren in jeugdstrafzaken een pedagogische invalshoek en zijn soms bereid om fundamentele rechten van verdachten opzij te schuiven om naar hun inzicht "maatwerk" te leveren. Sommige rechters beschouwen het gebruik van voorlopige hechtenis als directe reactie als "pedagogisch effectief". Het is echter niet de bedoeling dat een jongere voor zijn eigen bestwil in voorlopige hechtenis wordt genomen. Dat is onrechtmatig en maakt de verdachte wel heel erg afhankelijk van wat de rechter vindt wat in het "pedagogisch belang" van de verdachte is.'

Wat zou er volgens u moeten gebeuren?

'Ik stel een wettelijk model voor waarin een rechter niet eerst de voorlopig hechtenis hoeft te bevelen, maar direct de mogelijkheid heeft om een passend alternatief op te leggen. We moeten ook af van het met voorlopige hechtenis vooruitlopen op de straf. Ook vind ik het verstandig als de pedagogische invalshoek in de rechterlijke besluitvorming over de voorlopige hechtenis vorm krijgt mét inachtneming van de fundamentele rechten van minderjarige verdachten.' **VB**

Promotie is donderdag 25 januari

UvA wil limiet internationale studenten

De Universiteit van Amsterdam wil een het groeiende aantal internationale studenten afremmen, zei rector magnificus Karen Maex vorige week.

De universiteit wil graag een 'international classroom', maar niet dat tachtig procent van de studenten uit China of Duitsland komt.

Dit collegejaar steeg de instroom van internationale studenten in Nederland, en Amsterdam was een van de grootste stijgers.

De stad heeft nu tienduizend internationale studenten. Daar zit volgens Maex een limiet aan. Nu komt 15 procent van de UvA-studenten niet uit Nederland, en onder de eerstejaarsstudenten is dat zelfs 25 procent.

'Kunt u zich voorstellen dat dat tachtig procent wordt? Dat willen we niet', zei ze.

Ze wil een manier zoeken om de aantallen te kunnen beteugelen, al weet ze nog niet hoe. Ze vroeg in haar speech minister van Onder-

wijs, Ingrid van Engelshoven, daarbij te helpen. De grote aanwas van internationale studenten is deels te verklaren door het oprukken van Engelstalige programma's op de universiteiten. Het leidt echter ook tot problemen zoals woningnood en toegankelijkheid.

Daarnaast is er veel kritiek op het oprukken van het Engels op de universiteit. Daarover zei Maex dat de universiteit nooit helemaal Engels zal worden, maar dat de UvA 'tweetaligheid zal koesteren'. **AK**

Brief

Klachten

In het interview van Anoushka Kloosterman met Judi Mesman ('Weg uit de slangenkuil', *Mare* 14, 14 december 2017) staat dat ik meerdere klachten tegen Mesman indiende bij de Commissie Wetenschappelijke Integriteit die ongegrond bleken. De zaak die ik aan de commissie voorlegde, is daarmee incorrect weergegeven. Het oordeel van de commissie is dat collega Mesman, die bij vijf artikelen de auteursvolgorde zonder overleg in het laat-

ste stadium veranderde, 'niet professioneel en oncollegiaal' heeft gehandeld. Omdat de commissie vond dat ik dat eerder had moeten opmerken (wat overigens niet mogelijk is als de auteursnamen van het voorblad van een manuscript afgehaald zijn) werd het oordeel 'ongegrond' gegeven.

MARIAN BAKERMANS-KRANENBURG, hoogleraar pedagogiek

Achtergrond

Er zit vlees

Directeur van het vernieuwde Rijksmuseum B

Correctie

Boven een bijdrage over antropoloog Peter Suzuki Amerikaanse interneringskampen ('Amerika's geheime concentratiekampen', *Mare* 13, 7 december 2017) staan helaas onjuiste koppen. De Japans-Amerikaanse kampen waarvan sprake is waren niet 'geheim' maar 'in Europa nagenoeg onbekend'. Peter Suzuki

deed, anders dan een tweede kop ('antropoloog onderzocht gevangenen voor Japanners waarin hij zelf vastzat') suggereerde, *historisch* onderzoek naar de rol van antropologen in die kampen. Tot slot: Peter Suzuki zelf vermeed in zijn werk, mogelijk om strategische redenen, de term concentratiekampen.

Academische Agenda

Prof.dr. I. Meulenbelt zal op vrijdag 19 januari een oratie houden bij benoeming tot hoogleraar bij de faculteit Geneeskunde, met als leeropdracht Moleculaire Biologie van Artrose. De titel van de oratie is 'Artrose; van diversiteit in moleculaire paden tot effectieve therapie op maat'.

Prof.dr. V. van Noort zal op vrijdag 19 januari een oratie houden bij benoeming tot hoogleraar bij de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen, met als leeropdracht Computatiele Biologie. De titel van de oratie is 'Big data in de biologie'.

Dhr. P. Okkerse hoopt op dinsdag 23 januari om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'The use of a battery of evoked pain models in early phase drug development'. Promotor is Prof.dr. A.F. Cohen.

Dhr. M. Aghajani hoopt op dinsdag 23 januari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'The Juvenile Antisocial Brain'. Promotoren zijn Prof.dr. R.R.J.M. Vermeiren en Prof.dr. N.J.A. van der Wee.

Dhr. E.T. Klapwijk hoopt op dinsdag 23 januari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van

het proefschrift is 'Neural mechanisms of social-emotional dysfunction in autism spectrum disorder and conduct disorder'. Promotoren zijn Prof.dr. R.R.J.M. Vermeiren en Prof.dr. A. Popma.

Mw. S.P. de Wilde hoopt op woensdag 24 januari om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Translation of academic medicinal products towards clinical practice'. Promotor is Prof.dr. H. J. Guchelaar.

Dhr. N. Murai hoopt op woensdag 24 januari om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Studies in the aklu Documents of the Middle Babylonian Period'. Promotor is Prof.dr. W. van Soldt.

Dhr. E.N. Spruit hoopt op woensdag 24 januari om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Increasing the Efficiency of Laparoscopic Surgical Training: Assessing the Effectiveness of Training Interventions'. Promotor is Prof.dr. J. F. Hamming.

Dhr. S.A. Shobeiri hoopt op woensdag 24 januari om 15.00 uur te promoveren tot

doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Place: Towards a Geophilosophy of Photography'. Promotor is Prof.dr. E.J. van Alphen.

Mw. M.L. Kuiper hoopt op woensdag 24 januari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is 'Het woord en de daad'. Promotoren zijn Prof.dr. E.R. Muller en Prof.dr. T. Doreleijers.

Mw. A.X. Smit hoopt op donderdag 25 januari om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'De expat en de stad'. Promotor is Prof.dr. L.A.C.J. Lucassen.

Dhr. J.H. Staal hoopt op donderdag 25 januari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Propaganda Art from the 20th to the 21st Century'. Promotor is Prof.dr. H. te Velde.

Dhr. Y.N. van den Brink hoopt op donderdag 25 januari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is 'Voorlopige hechtenis in het Nederlandse jeugdstrafrecht'. Promotoren zijn Prof.dr. T. Liefaard en Prof.dr. M.R. Bruning.

VOOR EEN:
GEZONDER, SLIMMER,
ZELFSTANDIGER AFRIKA!

www.hospitaalbroeders.nl

Iedereen
kan
Parkinson
krijgen

de
Kattekop
kinderdagverblijf

2017 REGIO AWARD WINNAAR ZUID HOLLAND*

Ouders beoordeelden het dagverblijf in een onafhankelijk onderzoek met een **9.4** ^{56 reviews}

Al ruim 35 jaar hét kinderdagverblijf exclusief voor medewerkers en studenten van de Universiteit Leiden en gelieerde instellingen. Op loopafstand van station Leiden C.S. Open van 07.30 uur – 18.30 uur.

Meer informatie
www.dekattetekop.nl | tel. 071 517 6363

*reviewplatform Opiness.nl

Stichting Kinderopvang de Kattekop biedt sinds 1980 opvang aan exclusief voor kinderen van ouders die als medewerker of student verbonden zijn aan de Universiteit Leiden. De Kattekop heeft de afgelopen 4 jaar achtereenvolgens de hoogste tevredenheidsscore van de Regio Zuid Holland (kinderopvangtevreden.nl) behaald.

Het bestuur is op zoek naar
bestuursleden

Het bestuur bestaat uit maximaal 5 leden. Bestuursleden worden voor een periode van 3 jaar benoemd en deze periode kan eenmaal verlengd worden. Het bestuur vergadert doorgaans 4 keer per jaar.

Vanwege het aflopen van de zittingstermijn van huidige leden is het bestuur op zoek naar drie nieuwe leden. Wij vragen iemand die een goede bijdrage kan leveren aan een bestuur op afstand (onbezoldigd), bij voorkeur met specifieke kennis of ervaring op het gebied van financiën of juridische vraagstukken of communicatie en media. Affiniteit met de branche kinderopvang of banden met de Universiteit Leiden wordt op prijs gesteld.

Meer informatie?

Kijk op onze website www.dekattetekop.nl en mail of bel met onze secretaris Saskia van der Ham, 06 52 06 43 60, s.van.der.ham@sea.leidenuniv.nl of met interim-directeur Yvonne Schubad, 071 517 6363, y.schubad@dekattetekop.nl

Belangstelling?

Stuur per email een korte motivatie met uw CV naar info@dekattetekop.nl.

de
Kattekop
kinderdagverblijf

Nieuw in Museum Boerhaave:

Mare liep door het vernieuwde Museum Boerhaave, met directeur Dirk van Delft, die met pensioen gaat. 'Je kunt je voorstellen hoe hele gezinnen hier staan te dansen.'

DOOR MARLEEN VAN WESEL Een mes snijdt de huid van je rechterarm open. Er vloeit wat bloed, eronder komen spieren bloot te liggen, bloedvaten komen tevoorschijn en ten slotte zie je het bot. Andreas Vesalius (1514-1564), de grondlegger van de anatomie, voert zijn werk uit op jouw arm, met een videoprojectie in het vernieuwde Rijksmuseum Boerhaave.

In december gingen de deuren weer open. Deze maand werd bekend dat directeur Dirk van Delft (1951) in april na twaalf jaar wordt opgevolgd door Amito Haarhuis (1967).

'Officieel ging ik in juni al met pensioen', vertelt Van Delft. 'Maar de heropening werd een half jaar uitgesteld. Ik zou in een acute depressie gestort zijn, als ik er vlak voor de finish vandoor had moeten. Gelukkig mocht ik nog even blijven.'

Het museum is nu ingedeeld in vijf thema's. 'Vroeger was de opstelling chronologisch: van het oudste plantenboek uit 1485 tot een ingewikkelde microscoop uit 1986. De meeste mensen haalden dat niet. Die vroegen zich in 1857 al af: waar is de kantine? Het hielp ook niet dat wetenschap van nu vooral uit grijze kastjes en data bestaat: heel saai. Bovendien stonden de spullen uit de laatste eeuw enigszins depotachtig opgesteld. Zonder veel onderling verband en eigenlijk ook een beetje op elkaar gepropt. Nu zit er vlees en bloed in: het gaat nu ook over de wetenschappers en de patiënten.'

De binnenplaats was in 2014 al aangepakt, met een waterspeeltuin. En het anatomisch theater, aan het begin van de route door het museum, komt sinds 2015 tot leven door videoprojecties. Daarna volgt nu het thema Gouden Eeuw. 'Het wereldbeeld veranderde van de aarde als centrum, naar de zon', legt Van Delft uit. Een blikvanger in de donkere zaal is de Leidse Sphaera. 'Het oudste heleocentrische planetarium ter wereld. Veel bezoekers vragen zich af of we deze al in de collectie hadden. Jazeker, maar vroeger stond hij ergens om de hoek, niet geplaatst in een context. Wetenschapsjournalist Gouvert Schilling, die veel over sterrenkunde schrijft, wees ons er trouwens eens op dat de dierenriem verkeerd om is gemonteerd. Bij een bombardement in de Tweede Wereldoorlog raakte het planetarium beschadigd. Het moet verkeerd gerestaureerd zijn, want op oudere foto's klopt de volgorde nog wel. We hebben besloten om het zo te laten.'

In de Gouden Eeuw-zalen ligt ook nog altijd dat plantenboek uit 1485. 'Het gaat hier over ontdekken. Van de wereld, door ontdekkingsreizigers, maar bijvoorbeeld ook onder microscopen.' Je kunt er door de microscopen van Antoni van Leeuwenhoek kijken, met ernaast, enorm uitgegroot op een glasplaat, schetsen van zijn vondsten. 'Hij was ook de eerste die een spermacel zag', wijst Van Delft. 'Nieuwsgierigheid kent geen grenzen.'

Naast de originele objecten zijn er veel meer extra's te vinden in het museum: interactieve informatiezuilen, proefjes en games. Het thema 'Ziekte & Gezondheid' begint met een scherm, waarop je eigen lichaam je een lesje narcose of röntgen geeft. Het skelet tegenover je beweegt mee, alsof

en bloed in

Boerhaave geeft laatste rondleiding

een video-projectie op je armen leert je over hoe je aderen en spieren liggen. Foto's Mike Bink Fotografie

je voor de spiegel staat. Van Delft: 'Je kunt je voorstellen hoe hele gezinnen hiervoor staan te dansen.'

Erachter is zijn favoriete ruimte: groot en wit, met een soort ziekenhuisbedden als vitrines. Op projecties op de muren buigen nonnen zich in andere tijden met hun grote kappen over echte patiënten. In deze zaal staat ook de grote ijzeren long. 'Eerst stond die te midden van objecten die er niets mee te maken hadden, een beetje uit de hoogte: ik ben nu eenmaal een ijzeren long en het maakt me niet uit of jij daar iets van begrijpt.' Nu is op de grote witte bovenkant een filmpje te zien van een jonge poliopatiënt, die niet meer zelfstandig kan ademen en in zo'n apparaat wordt getild. Ook is er een geluidsfragment. 'Een oudere vrouw vertelt hoe ze hier als vierjarige maandenlang in moest. Het ergste vond ze dat haar pop werd verbrand. Daar zou het virus in kunnen zitten.' Ernaast staat een modern apparaat, ter grootte van een handtas. 'Dat draag je tegenwoordig gewoon bij je, in plaats van dat je maandenlang in zo'n ding moet.'

De collectie stopt dus niet meer bij die ingewikkelde microscoop uit de jaren tachtig. 'Het gaat juist nóg verder', zegt Van Delft. 'Met een aantal samenwerkingen hebben we ook de wetenschap van morgen naar het museum gehaald.' Zo staat in de techniekzaal, tegenover de X8, een gigantische computer uit de jaren zestig, een Extreme Ultra Violet-spiegel van chipmachinefabrikant ASML en een qubit van QuTech, van de TU Delft.

Ook niet onbelangrijk zijn de minder mooie kanten van de wetenschap. Er is aandacht voor mislukkingen. En in de themaruimte 'Machtige Verzamelingen' zijn naast achttiende- en negentiende-eeuwse

series van schelpen en vogelschedels, ook mensenschedels en zwart-witportretfoto's te zien. 'In de negentiende eeuw raapte men schedels van de slagvelden. Er werd gezocht naar verbanden tussen de afkomst van soldaten, volgens hun uniformen, en schedelkenmerken. Niet veel later kwam de criminoloog Cesare Lombroso, die op basis van zulke fysieke kenmerken probeerde vast te stellen of je misschien een schurk of een landloper was. En nog later, in het Derde Rijk, zijn die ideeën totaal ontspoord.'

Het laatste thema is 'Grote Vragen'. 'De Mieke Telkamp-vragen', zegt Van Delft, naar de zangeres van het op uitvaarten grijsgedraaide nummer 'Waarheen, waarvoor'. Topwetenschappers van nu vertellen hier hoe ze geïnspireerd zijn door hun beroemde voorgangers, bijvoorbeeld natuurkundige Erik Verlinde over Albert Einstein, die in de jaren twintig bijzonder hoogleraar werd in Leiden. 'En uiteraard liggen er de vulpen en een telegram van Einstein', wijst Van Delft. Er is ook een vitrine gewijd aan Nederlandse Nobelprijswinnaars, met de blokkendoos waar natuurkundige Gerard 't Hooft als kind mee speelde. 'Maar ook aantekeningen waar later zijn Nobelprijsonderzoek uit voortkwam. En de klompjes waarop Ben Feringa, die in 2016 de Nobelprijs voor de scheikunde won, als driejarige zijn eerste ontdekkingsrondje liep, rond de boerderij van zijn ouders.'

Alleen in de ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen wordt momenteel nog even geklust. Daar start op 16 maart *Frankenstein. Op weg naar een nieuw mens.*

Rijksmuseum Boerhaave
Geopend van dinsdag t/m zondag, €12,50,
gratis op vertoon van collegekaart

'Lekker schrijven, anders stik ik'

In 2011 werd Museum Boerhaave nog met sluiting bedreigd door cultuurbezuinigingen. Toenmalig staatssecretaris Halbe Zijlstra wilde bovendien zijn bezuinigingsmaatregelen vervoegd doorvoeren.

'Geweldige tijd, geweldige tijd!' blikt Dirk van Delft terug. 'Achteraf, en toen eigenlijk ook al, was het een enerverende en hectische periode, waar ik veel schik in had. We zijn niet zielig op onze rug gaan liggen om te roepen: het is een schandaal! Dat riepen we natuurlijk wel, maar we hebben ook alle zeilen bijgezet. We zijn massaal gesteund door bedrijven, particulieren en Vrienden van het Museum. En toen we eenmaal een hoger niveau bereikt hadden, zijn we niet achterover gaan leunen. De waterspeeltuin, het schateiland en het anatomisch theater zijn allemaal plannen die in die tijd ontstaan zijn.'

De verbouwing noemt hij een afsluitende stap. 'Het is natuurlijk nooit af, maar we hebben echt een slag gemaakt. En voor mijn opvolger is er nog allerlei leuks te beleven. Internationaal, maar ook wanneer het Kijkhuis verhuist, eind 2019, begin 2020. Die ruimte kunnen we bij het museum be-

trekken, bijvoorbeeld als kijkdóós.'

Als Vriend van het Museum blijft hij betrokken. 'Dat was ik al, ik ben altijd braaf mijn contributie blijven overmaken. Verder wil ik de nieuwe directeur niet voor de voeten lopen.'

Bovendien blijft hij bijzonder hoogleraar aan de Universiteit Leiden. 'Ik heb nog een aantal promovendi, dat loopt gewoon door. Ik krijg een nulaanstelling, waarmee ik zeker onderzoek blijf doen. Ik ben gepromoveerd op een biografie over Heike Kamerlingh Onnes. Schrijven is wat het ik het liefste doe, en dan zó, dat het meer mensen aanspreekt dan alleen 23 geïnvolveerde collega's. Ook rond de hele heisa van de heropening moest ik af en toe gewoon lekker schrijven, anders stik ik. Gelukkig kan ik met weinig slaap toe.'

Op 2 februari verschijnt *Beelden zonder weerga: de elektronenmicroscop van Ernst Ruska tot Ben Feringa*, dat hij samen met Ton van Helvoort schreef. 'Misschien ga ik nog wel een biografie schrijven', zegt hij. 'Misschien over Simon Stevin of Hendrik Casimir. Ik ga er eens rustig over nadenken.'

Achtergrond

Een TomTom voor de titel

> Vervolg van de voorpagina

Maar kun je bijvoorbeeld zeggen dat Oranjespits Vivianne Miedema het beste op de rand van het strafschop in stelling kan worden gebracht?

De Leeuw: 'Dat is wel heel erg specifiek. Je kunt wel succesvolle patronen herkennen. Als speelster 'A' naar speelster 'B' passt en die vervolgens een voorzet geeft naar 'C' is de kans op een doelpunt tien procent. Een "eventstroom" noemen we dat.'

Als het gaat om het tonen van gegevens die betrekking hebben op de prestaties van de specifieke Leeu-

winnen op het EK zijn de onderzoekers heel voorzichtig.

'Ik weet niet precies wat we mogen laten zien,' zegt De Leeuw. 'Dat maakt het lastig.' Bergman: 'Wij kregen de resultaten van de analyse ook niet te zien. Op zich logisch, dat beperkt de kans op lekken.' Kok: 'Data maken zaken enorm inzichtelijk, je wilt niet je geheimen delen met de tegenstander, dat is altijd zo bij topsport. De Nederlandse schaatsers zijn ook altijd bezig met snellere pakken en dergelijke. Die info ga je niet delen met de Koreanen. Maar dat is niet de enige afweging. Het gaat ook om

privacygevoelige informatie over speelsters. Die hebben grote belangen, bijvoorbeeld hun transferwaarde. Deze data zouden daar invloed op kunnen hebben.'

Maar voetballers kunnen ook juist gebruik van maken van de analyses. 'Oranje-international Memphis Depay mislukte bij Manchester United en moest op zoek naar een andere club,' zegt Kok. 'Hij gaf het voetbaldatabedrijf SciSports in Amersfoort de opdracht om uit te zoeken welk team het beste bij zijn speelstijl paste. Mede op basis van hun advies koos hij voor

Olympique Lyon. In Nederland is de sportdata-industrie heel groot. Een bedrijf als Gracenote Infostrada verzamelt overal ter wereld informatie over sportwedstrijden en verkoopt die aan allerlei klanten, waaronder het IOC.'

Ook op televisie zie je steeds meer data, zegt Kok. 'In de Spaanse competitie zijn *heatmaps* van spelers te zien. Bij wielervedstrijden krijgt de kijker de hartslag van renners te zien. Het is slechts het topje van de ijsberg. We hebben hier het Sport Data Center waarin Leiden samenwerkt met het Amsterdam

Institute for Sport Science en de TU Delft. We trekken het gebruik van data-analyse veel breder dan alleen topsport. Via een app volgen we bijvoorbeeld miljoenen hardlopers. Die database kun je gebruiken om de kans op blessures in te schatten. Maar er zijn ook allerlei toepassingen buiten de sport. Een *game-changer* zou een persoonlijk bewegingsadvies voor elke Nederlander zijn. Een TomTom om te bewegen, als het ware. Het gaat om veel meer dan alleen voetbal.'

DOOR VINCENT BONGERS

Foto KNVB

KNVB: 'Alle beetjes helpen'

'Uit het Leidse onderzoek blijkt dat Oranje op heel veel fronten was beter dan de andere landen', zegt Peter Blangé. De oud-volleyballer en Olympisch Kampioen is tegenwoordig prestatie- en innovatiemanager bij de KNVB.

'Nederland was bijvoorbeeld heel efficiënt wat betreft doelpogingen. Er waren weinig kansen nodig om te scoren. We zijn er in geslaagd om uit die positiedata van wedstrijden van Nederland allerlei interessante informatie te halen. Hoe was de druk op de bal op een bepaald moment in de wedstrijd. Wie staat waar tijdens een aanval van een tegenstander? Wie is er allemaal aanspelbaar als de bal in bezit is van Oranje?'

De Oranje Leeuwinnen, die zaterdag een oefenduel spelen tegen Spanje, moeten zich nog plaatsen voor het WK in Frankrijk in 2019. Gaan de Leidse wetenschappers daar straks ook onderzoek doen? 'Het LIACS heeft veel interessante bevindingen gedaan. We gaan nu kijken hoe we data-analyse in de toekomst verder vorm gaan geven. De intentie is wel om nog een stap verder te gaan. Daar kan Leiden ook een rol in spelen. We staan pas aan het begin van een echte data-run in het voetbal.'

Is de titel daar ook al aan te danken? 'Het gaat echt te ver dat Nederland Europees kampioen is geworden door data-analyse. Ik geloof wel dat alle kleine beetjes helpen.'

Learn a language? Register now!

Language courses – February – May 2018

Eager to improve your language proficiency? The Academic Language Centre offers a wide range of practical language courses, dealing with all language skills: speaking, writing, listening and reading. Register now for courses starting in February! We will offer courses at different levels for the following languages:

- > Dutch
- > English
- > German
- > Spanish
- > French
- > Italian
- > Swedish
- > Norwegian
- > Russian
- > Arabic
- > Persian
- > Chinese
- > Japanese
- > Korean

New! Language courses in The Hague

Enrolment for these courses is open to Leiden University students and employees only. Courses will take place in the Wijnhaven Building.

You can register for one of the following courses: French 1, French 2, Spanish 1, Spanish 5, English for Academic Purposes.

Uncertain about your starting level? You can take a free entry test through our website or at the Academic Language Centre without an appointment. Made your decision? You can register online or at our reception.

For information on course schedules, prices, course content and availability, check our website.

atleiden.nl | 071-527 2332

Stan Laurel & Olivier Hardy

Waarom dit leuk is

Leedvermaak verbetert het groepsgevoel

Lachen om andermans leed kan een belangrijke rol spelen in het versterken van groepsgevoel, ontdekten de Leidse psycholoog Wilco van Dijk. Maar teveel leedvermaak is ook niet goed.

DOOR BART BRAUN 'We lieten ooit in een studie mensen opschrijven wanneer ze leedvermaak voelden. Een van de deelnemers vertelde over hoe het dochttertje van een buurtgenoot werd doodgebeten door een hond.' Wilco van Dijk, een hoogleraar psychologie die makkelijk en snel praat, houdt nu even pauze.

'Die vader was blijkbaar een kinderverkrachter. "Nu weet hij ook hoe het voelt als je kind iets vreselijks overkomt", stond erbij.'

Leedvermaak, zo wil Van Dijk duidelijk maken, draait vaak om rechtvaardigheid. 'We willen leven in een wereld waarin goede mensen goede dingen overkomen, en omgekeerd. We hebben meer leedvermaak over mensen met een hoge status, zeker als die niet verdiend is. Hypocrieten die onderuit gaan, zoals een tv-dominie die wordt betrappt met een minderjarige. Hoe meer kwalijke dingen iemand op zijn geweten heeft, hoe erger het leed mag zijn. Kijk naar de vreugdevolle reacties op de dood van Osama bin Laden of Saddam Hoessein. We willen ons goed voelen over onszelf. Dat kan onder meer door je te vergelijken met iemand anders, die belangrijk voor je is: als het slecht gaat met jou, dan gaat het relatief beter met mij.'

Van Dijk is bijzonder hoogleraar psychologische determinanten van economisch keuzegedrag, en onderzoekt tegenwoordig vooral hoe

financiële stress van mensen hun keuzes beïnvloedt.

Het onderzoek naar leedvermaak deed hij al langer, en doet hij er nog steeds bij. 'Studenten vinden het leuk, en het doet het goed op feestjes en partijen.'

In een artikel in het vakblad *Group Processes & Intergroup Relations* beschrijft hij een ander aspect van leedvermaak, waarbij het niet om individuen maar om groepen gaat. 'Wie je bent, wordt ook bepaald door de groepen waartoe je behoort. Ook die moeten zo positief mogelijk zijn.' Ook hier geldt dat de groepen en wat ze doen belangrijk moet zijn voor jou. Voetbalsupporters van verschillende clubs hebben veel meer met elkaar gemeen dan met de fans van, pak hem beet, cricket. Toch slaan ze niet de handen ineen om op afgelegen veldjes te knokken met cricketsupporters: ze zijn alleen maar bezig met elkaar. En dan ben je er nog niet, legt Ajax-supporter Van Dijk uit: 'De fans van ADO en FC Utrecht voelen leedvermaak als Ajax slecht voetbalt. Omgekeerd speelt dat nauwelijks. Wat kunnen mij die clubs nou schelen?'

Als leedvermaak een rol speelt in het versterken van groepsbanden dan zou je verwachten dat hoe meer mensen zich zien als lid van een groep, hoe meer leedvermaak ze hebben bij tegenslag voor een "vijandige" groep. Dat lijkt inderdaad zo te zijn, laten van Dijk en co zien in hun paper.

Allereerst met behulp van een enquête die ze al sinds 2002 op de plank hadden liggen, over de val van het Kabinet Balkenende 1. Voor de jongere lezers: dat was de regering die opstond uit de chaos na de moord op politicus Pim Fortuyn, een paar dagen voor de

verkiezingen. Fortuyn had in heel hoog tempo zijn kieslijst uit de grond moeten stampen, en zonder zijn leiding raakten de leden van de Lijst Pim Fortuyn al snel verzeild in een schier eindeloze stroom botsingen met de media, de Tweede Kamer, hun kabinetsgenoten en elkaar. De eerste staatssecretaris viel al na acht uur, de rest van de regering hield het uiteindelijk nog geen jaar vol.

'Een *accident waiting to happen*', vat Van Dijk het samen. 'We hadden onze vragenlijst al af, en zaten te wachten op de val. Een dag later deelden we op zeven universiteiten onze enquêtes uit.' De resultaten komen netjes overeen met zijn ideeën over de rol van groepsidentiteit en leedvermaak: hoe meer mensen geïnteresseerd waren in politiek, en hoe meer ze zich verbonden voelden met een oppositiepartij, hoe meer plezier ze eraan zeiden te beleven.

Iets vergelijkbaars vonden de onderzoekers bij een latere enquête. Daarbij kregen BlackBerry-gebruikers fictieve nieuwsberichten te lezen over problemen met iPhones. Omdat het om nepnieuws ging, was er geen sprake meer van mogelijke beïnvloeding van buitenaf, zoals bij de kabinetsval. Ook hier bleek dat de mensen die mobiele telefoons belangrijk vonden en mensen die zichzelf als BlackBerry-gebruiker zagen, ook meer leedvermaak hadden.

'We kunnen leedvermaak hebben, omdat dat ons psychologisch iets oplevert', vat Van Dijk het samen. 'We hebben graag een positief zelfbeeld, en we gebruiken het leed van anderen om ons beter te voelen over onszelf. Dat geldt ook voor de groepen waartoe we behoren. Sterker nog: als je mensen een

sociaal spel laat spelen waarin spelers uitgesloten worden, dan hebben teams daar meer leedvermaak over dan als ieder voor zich speelt. Groepen zijn competitiever dan individuen, en competitie tussen groepen roept sterkere emoties op.'

Toch lijken reclamemakers er in de regel huiverig voor te zijn om leedvermaak in te zetten om klanten aan zich te binden. Nu is er écht slecht nieuws over iPhones, maar zien we geen gniffelende campagnes van de andere telefoonboeren. Waarom niet? Van Dijk: 'Leedvermaak wordt vaak gezien als iets dat niet zo netjes is. We beoordelen mensen die het laten zien vaak negatiever dan mensen die positief zijn. Je zou eigenlijk empathie willen zien, als het slecht gaat met andere mensen. Er is wel Amerikaans onderzoek dat suggereert dat als je leedvermaak hebt, je vervolgens ook eerder bereid bent om zelf schade te berokkenen aan het slachtoffer.'

Wat als je leedvermaak daarom juist zou willen tegengaan?

'Mensen die zich slechter voelen over zichzelf, voelen meer leedvermaak. Als je ervoor zorgt dat mensen zich beter voelen, neemt dat weer af. Je moet dus de "Samenstraat-oplossing" kiezen: benadrukken wat je gemeenschappelijk hebt. Dat kan door een gezamenlijk probleem te benadrukken. De uitschakeling van PSV door NK Osijek, bijvoorbeeld, is voor fans van andere clubs misschien grappig. Maar het betekent dat Nederlandse ploegen zich niet meer automatisch plaatsen voor de Champions League. Die nederlaag is dus niet alleen jammer voor PSV, maar slecht voor het hele Nederlandse voetbal. Dan is 'ie toch minder leuk.'

Depressiedieet

Depressief zijn is - per definitie - ellendig. We weten uit de wetenschappelijke vakliteratuur dat er een verband lijkt te zijn tussen iemands eetpatroon en depressiviteit. Dat geeft hoop: wellicht dat je je depressie kan voorkomen of zelfs genezen door beter te eten.

Het probleem is echter dat oorzaak en gevolg hier door elkaar liggen. Als je depri bent, ga je net wat minder enthousiast een knolselderij schillen. En als je van ongezond eten somberder wordt, komt dat dan door dat eten of doordat je dik wordt van dat eten? De wetenschappelijke vakliteratuur geeft bovendien zelden of nooit een sluitend antwoord op vragen die over eten gaan. Studies spreken elkaar tegen, zo ook in deze kwestie. En zelfs als studies het eens zijn, laten ze zich niet altijd eenvoudig vergelijken: de één definieert depressie als het gebruik van antidepressiva, de ander legt een vragenlijstje voor.

De Leidse psychologen Marc Molendijk en Willem van der Does doken samen met drie Spaanse onderzoekers die vakliteratuur in, en schreven een overzichtsartikel in het *Journal of Affective Disorders*.

Conclusie: het zou inderdaad goed kunnen dat gezonder eten helpt tegen depressies. Een beetje. Hun beste schatting is dat als 47 fastfoodvreters overschakelen op een kneitergezond eetpatroon met vette vis, groente en ongeraffineerde koolhydraten, dat één geval van depressie voorkomt. Dat klinkt niet heel indrukwekkend, maar er worden best wat medicijnen voorgeschreven die het ongeveer even goed doen, en gezond eten heeft ook positieve effecten op andere zaken dan alleen depressie. Wat de auteurs betreft wordt het in elk geval hoog tijd voor grootschalig experimenteel onderzoek naar dieet en depressie.

Paddenstoelen

In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw werd steeds duidelijker dat de uitstoot van stikstof- en zwavelverbindingen door uitlaatgassen, landbouw en fabrieksrook schadelijke effecten had op de natuur. De bodems werden zuurder en voedselrijker. Dat was niet alleen kwalijk voor sommige plantensoorten, maar ook voor paddenstoelen die op plantenwortels leven: een boom in een voedselrijke grond maakt bijvoorbeeld minder wortels aan. Er kwam wetgeving om de zure regen en overbemesting tegen te gaan, en volgens een recente publicatie in het *Journal of Applied Ecology* waar Naturalis-onderzoeker Machiel Noordeloos aan meeschreef heeft dat de paddenstoelenstand geholpen.

Nederland heeft een relatief grote en enthousiaste club amateur-paddokijkers: de Nederlandse Mycologische Vereniging. Die trekken de natuur in, en stellen lijstjes op met de paddenstoelen die ze aantreffen. Echt perfecte data levert dat niet op: zulke vrijwilligers trekken natuurlijk het liefst naar plekken waar ze verwachten lekker veel verschillende soorten te zien. Met behulp van wat databewerkingen en statistiek valt daar echter voor te corrigeren. De bewerkte data laten een duidelijke golfbeweging zien: vóór 1985 namen 43 van de 75 bestudeerde soorten af, maar 27 daarvan herstelden weer sinds de jaren negentig. Het effect is het sterkste voor soorten waarvan biologen weten dat ze slecht tegen stikstofrijke grond kunnen. Er komt nog steeds meer stikstof op de Nederlandse grond dan ecologen eigenlijk zouden willen, maar volgens de onderzoekers is er toch al een duidelijk effect van het beleid zichtbaar.

Opinion

Our moral responsibility to change

Why corporations shouldn't challenge our academic neutrality

"I'm going to grow a hundred years old!"

...and possibly she may—for the amazing strides of medical science have added years to life expectancy.

It's a fact—a warm, wonderful fact—that this tiny, frail child, or your own child, has a life expectancy almost a whole decade longer than was her mother's, and a good 15 to 20 years longer than that of her grandmother. Not only the expectation of a longer life, but of a life by far healthier. Think medical science for that. Think your doctor and thousands like him—rising steadily—that you and yours may enjoy a longer, better life.

According to a recent Nationwide survey:
More Doctors smoke Camels than any other cigarette!

NOT ONE but three outstanding independent research organizations conducted this survey. And they asked not just a few thousand, but 113,597 doctors from coast to coast to name the cigarette they themselves preferred to smoke.

Answers came in by the thousands... from general physicians, diagnosticians, surgeons, nose and throat specialists too. The most-named brand was Camel.

If you are not now smoking Camels, try them. Let your "T-Zone" tell you (see right).

CAMELS Costlier Tobaccos

According to a recent Nationwide survey:
MORE DOCTORS SMOKE CAMELS THAN ANY OTHER CIGARETTE

Like the rest of us, doctors smoke for pleasure. Their taste recognizes and appreciates full flavor and cool mildness just as yours does.

And when 113,597 doctors were asked to name the cigarette they smoked, more doctors named Camels than any other brand.

Three nationally known independent research organizations conducted the survey. They queried doctors in every branch of medicine.

Your "F-Zone" will tell you

T for Taste...
T for Throat...

Time and Throat... your "F-Zone"... check your proving ground for any cigarette.

Not how your own critical taste responds to the rich, full flavor of Camel's choice tobaccos. The richness of unaccompanied quality... substantiality in the fine, traditional Camel way.

See how your about-face on the cool mildness of Camel's choice tobaccos. If Camels don't suit your "F-Zone" to a "T"...

...sound as a bell"

Wise doctor. Wise mother. Fortunate youngster.

Regular physical examinations plus all the methods developed to prevent or inhibit even the most-critical diseases are now routine in American life.

The magnificent advance made in guarding health by fighting disease lies in studies in which another proud chapter in the history of the medical profession.

According to a recent Nationwide survey:
More Doctors Smoke Camels than any other Cigarette

The "T-Zone" for Taste and Throat

Your "T-Zone" is your own proving ground for any cigarette. It's the rich, full flavor of Camel's choice tobaccos... substantiality in the fine, traditional Camel way.

See how your about-face on the cool mildness of Camel's choice tobaccos. If Camels don't suit your "T-Zone" to a "T"...

CAMELS Costlier Tobaccos

The threats posed by climate change make objective academia more important than ever, writes **Joshua Alston**. That's why universities have to be open about the impact of their donors, and oil companies shouldn't be on campus.

In 1949, cigarette company Camel published adverts claiming that 'more doctors smoke Camels'. By this time, they were very much aware that any doctors who smoked Camels were considerably more likely to die young, probably from lung or throat cancer. The purpose of this advert was to shed doubt on whether cigarettes damaged people's health. Times have changed and the link between tobacco and cancer is doubted by only a handful of conspiracy theorists.

In other ways times have not changed. Exxon knew about climate change since 1968. They produced reports, and engaged in a PR campaign to hide that their business was causing environmental destruction. Exxon's lies had far reaching consequences. The current US President still denies man-made climate change. Given the far-reaching consequences of climate change it is probable that Exxon's lie will lead to more deaths than Camels'. Unlike deaths due to cigarettes these deaths will be among the global poor, largely people of colour. They will be among the people who have the least responsibility for climate change.

These stories would be very different with an academic establishment that was free from the impact of big business. It was the lack of a neutral, politically engaged academia that allowed Camel to claim for so long that cigarettes were not causing cancer. It was through the production of now discredited reports that allowed Exxon and other fossil fuel companies to spread climate change denial.

Now there is an academic consensus, if not a political one, on the severity of man-made climate change. That this consensus has only arrived so late is the result of universities, scientists, political theorists, the people who were supposed to be the bastions of independent academic enquiry, working with companies to obscure climate change and its effects. In doing so it has created the conditions for the greatest environmental catastrophe in human history.

Oil companies are still on campus. They are still invited in to lectures and to careers fairs. Whilst for the most part they are not engaged in climate change denial, they are promoting themselves as part of the solution to climate change, while at the same time devoting more and more of their budget to fossil fuels.

The largest portion of their research funding goes on finding ways to extract hard to reach fossil fuels, such as in tar sands. To remain below the internationally agreed two-degree threshold for limiting climate change this research needs to never be used. They are not part of the solution. They are part of

the problem. They are causing climate change and are still using our universities to do it.

Universities have a moral responsibility to change. We can't continue to allow corporations to challenge academic neutrality. Chemistry students in Leiden report guest lectures by Shell. Even more worryingly, all but one of the students we spoke to were unwilling to talk about these lectures for fear that it would compromise their future employment. The student who was willing to speak, with the pre-condition of anonymity said 'it was an interesting look at a real life process and it moved the chemistry out of the text book in to the real world'. The unwillingness to discuss these lectures reveals the extent to which that oil companies are using their economic power to limit criticism from the academic community.

The unwillingness to criticise oil companies comes from the background of the increasing neo-liberalism of the academic environment. Leiden University have put a new contract tender for a financial partner. However, there is no ethical partnership policy to limit the university's collaboration with the least ethical companies. Companies that are complicit in human rights abuses, or have a track record of manipulating academic research could use this system to gain influence on Universiteit Leiden.

Erasmus University Rotterdam has announced a new donor fund which will allow donors to choose which projects get funding. The more dependent universities are on donations the more donors, including oil companies, will be able to suppress research which challenges the basis for their industry and promote potentially flawed research that suits their needs.

Leiden University is much less transparent than Rotterdam about the relationship between their donors. It is impossible to tell what influence donors are having on academic neutrality. Research should be produced in the interest of society, rather than manipulated to fit the desires of corporations.

It is up to us to not make the mistakes of the academics of 50 or 20 years ago. This starts by being open about the impact of donors on our universities. We need a policy of ethical partnerships ensure that companies with a track record of using academics to produce flawed research, like Shell have no influence on our universities.

We need to focus our expertise on ways to challenge climate change and we can't do that if those who benefit most from it are choosing which research gets funded or consigning students who speak out about climate change to unemployment. The threats posed by climate change means that an objective academia is more important than ever. We need to make this possible.

JOSHUA ALSTON is a member of Fossil Free Leiden University, a group of Leiden based student activists focussing on lessening the influence of fossil fuel producing companies on campus life

He's one of the busiest men in town. While his doctor may say (Office Hours: 2 to 4, he's actually on-call 24 hours a day.

The doctor is a scientist, a diplomat, and a friendly sympathetic human being all in one, no matter how long and hard his schedule.

According to a recent Nationwide survey:
MORE DOCTORS SMOKE CAMELS THAN ANY OTHER CIGARETTE

DOCTORS in every branch of medicine—113,597 in all—were queried in this nationwide study of cigarette preference. Three leading research organizations made the survey. The gist of the query was: "What cigarette do you smoke, Doctor?"

The brand named most was Camel!

The rich, full flavor and cool mildness of Camel's superb blend of choice tobaccos seem to have the same appeal to the smoking tastes of doctors as to millions of other smokers. If you are a Camel smoker, this preference among doctors will hardly surprise you. If you're not—well, try Camels now.

CAMELS Costlier Tobaccos

Young Man in White

You may call him an "intern," but in terms of the prestige of working side by side with the masters of his profession, he will spend a year—more likely two—on an active member of a hospital staff.

He has his long and arduous... his doctor's degree. But when he finally hangs out his general diploma... he will be a doctor with experience!

According to a recent Nationwide survey:
MORE DOCTORS SMOKE CAMELS THAN ANY OTHER CIGARETTE

YOUR "T-ZONE" WILL TELL YOU...

T for Taste...
T for Throat...
Time and Throat... your "F-Zone"... check your proving ground for any cigarette.

CAMELS Costlier Tobaccos

The Doctors behind the Doctor

Medical practice... the amazing "art" and the new scientific... think the use of research medicine for those... and for all the other... they have played in the doctor's "black box"...

According to a recent Nationwide survey:
MORE DOCTORS SMOKE CAMELS THAN ANY OTHER CIGARETTE

What cigarette do you smoke, Doctor?—that was the question put to 113,597 doctors from the Atlantic to the Pacific, from the Gulf of Mexico to the Canadian border. Three independent research organizations did the asking—covered doctors in every branch of medicine.

The brand named most was Camel!

Like the rest of medicine needs for pleasure. Their taste recognizes and appreciates the rich, full flavor and cool mildness of Camel's choice tobaccos just as yours does.

CAMELS Costlier Tobaccos

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week bijles

en huiswerkbegeleiding op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 23 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 4 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet onderwijs**: *Nederlands, 2mavo-havo. *Nederlands, 2havo. *Nederlands, 3havo. Nederlandse verslagen maken, hbo, eerste jaar bestuurskunde. *Nederlands, brugklas mavo-havo. *Nederlands, Engels, 3havo. *Nederlands, 5vwo. *Nederlands, rekenen, brugklas vso. *Nederlands, Engels, brugklas mavo. *Nederlands, Engels, 4havo. *Rekenen, 1MBO administratie. *Engels, wiskunde, 2mavo-havo. *Engels, 5vwo. *Wiskunde, maatschappijleer, 3vmo-basis-kader. *Wiskunde, Nederlands, geschiedenis, 2mavo. *Wiskunde, Engels, Speciaal Voortgezet onderwijs. *Wiskunde, brugklas mavo-havo. *Wiskunde, 4havo. *Frans, geschiedenis, Nederlands, wiskunde,

brugklas vmo-mavo. **Leiden-Zuid**, 4 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. Onderwijswinkel, Driftstraat 77, ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoornen@owwleiden.nl.

VACATURE: Jazz- en wijncafé De Twee Spiegels gaat zijn **BARTEAM** uitbreiden. We zoeken per direct een nieuwe parttime (ca 15-20 uur) of fulltime **medewerker** m/v. Service gericht, hard wil-

len/kunnen werken, zorgzaam, flexibel, zelfstandig, sociaal en altijd oog voor kwaliteit. Beschikbaar zijn in het **weekend** en de **avonden** is vereist. Ervaring is een pré. Reacties alleen via de mail en voorzien van cv en motivatie naar info@detweespiegels.nl

Maretjes extra

elke vijftiendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

Gezin in Wassenaar zoekt jonge vrouw als huishoudelijke hulp; eur 14 p.u. madeleineschure@gmail.com; 0644149227

Jazz à la Nirvana

Muzieknerds op weg naar Tokio

Garagejazzband Kruidkoek treedt zondag op in De Twee Spiegels, tijdens de Leidse Blues- en Jazzweek. 'Hoe vager, hoe meer mensen zich erbij kunnen voorstellen.'

DOOR MARLEEN VAN WESEL 'Aan de ene kant zijn we een stel muzikale nerds die veel te veel geïnteresseerd hebben. We hebben alle vier een jazzopleiding

gedaan. We hebben elkaar leren kennen in Zwolle, waar een leuk, klein conservatorium is, waar pop en jazz mooi gecombineerd worden. Tegelijkertijd hebben we het bandgevoel van garagerockgroepjes, die à la Nirvana gewoon ergens beginnen, schijf hebben en lekker doen waar ze zelf zin in hebben. Garagejazz is een soort filosofie tussen die twee werelden', verklaart basgitarist Reindert Kragt (28) de muziek van zijn garagejazzband Kruidkoek.

En dan die naam. 'Die schoot me een keer te binnen. Het leek me een goede naam voor als ik een band zou beginnen. Het heeft iets ambachtelijks. En je kunt denken aan een plak ontbijtkoek, maar je kunt het ook aan je verbeelding overlaten. "Moderne, jonge jazzband" zou een veel slechtere bandnaam zijn.'

En dus staat er 'Kruidkoek' op de zelf geknutselde lichtbak die het vieraal meeslept naar optredens.

In 2014 verscheen de eerste EP, *Luchtig beslag*, met onder meer de nummers 'Gember', 'Boter' en 'Basterdsuiker'. In 2016 volgde *Kruidkoek II: Snode Plannen*, met titels als 'E-Nummer', 'Het Speet Me' en 'Gelukskoekje 1' tot en met 'Gelukskoekje 3'.

'Eerst noemden we onze nummers naar ingrediënten van kruidkoek. Op een gegeven moment waren we door de ingrediënten heen en hadden we nog een hoop liedjes over. Toen zijn we verder gegaan met woordgrappen en andere dingen. We spelen instrumentaal, dus ook voor de titels van onze nummers geldt: hoe vager, hoe meer mensen zich erbij kunnen voorstellen.'

Eind maart verschijnt het eerste volledige album, dat gewoon *Kruidkoek* heet.

En dan? 'Tokio', zegt Kragt zonder aarzelen. 'We zijn nu vooral bezig met ons album en allerlei festivalletjes en optredens. Er komen releaseparty's in

Zwolle en Amsterdam. Onze boeker is lekker aan de slag. Maar we willen allemaal héél graag naar Tokio. Ons doel is om daar binnen anderhalf jaar geweest te zijn. Het is niet eens zo zeer een jazzstad, maar wel een heel internationale, knettergekke stad vol indrukken en vermaak, met een undergroundscene die heel erg leeft. Intussen spreekt lang niet iedereen er Engels. Refreintjes maken geen klap uit, Japanners zijn veel meer gericht op concepten en energie. Het zou te gek zijn als onze eerste internationale tour meteen naar Japan gaat. We zijn er alle vier nog nooit geweest.'

Maar eerst dus naar De Twee Spiegels, tijdens de Leidse Blues- en Jazzweek. 'Daar hebben we al een paar keer eerder gespeeld. Het leuke daar is dat iedereen echt weet dat het een muziekkroeg is. Het publiek staat heel erg open voor wat er gespeeld wordt: doe maar, wij luisteren wel. Heel anders dan cafés waar mensen vooral komen om het gezellig te hebben met elkaar, en, o ja, achterin speelt ook nog een bandje. De eerste keer moesten we er meteen drie uur spelen, terwijl we nog maar zes nummers hadden. We hebben behoorlijk geïmproviseerd en dat was heel tof, vooral omdat het goed ging.'

Kruidkoek, De Twee Spiegels, zondag 20 januari, 21.00, gratis
Leidse Blues- en Jazzweek
Programma op deleidsejazzweek.nl

'Denaam heeft iets ambachtelijks. Beter dan "moderne, jonge jazzband."'

Half koe, half mens

One man band Vurro in Gebr. de Nobel

De beestachtige eenmansband Vurro ging viral, en komt nu naar Leiden om zijn runderboogie ten gehore te brengen. Dat wordt een *wild ride*.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN In Gebr. de Nobel staat volgende week Vurro, een antropomorfe *one man band*. Hij is volgens de beschrijvingen 'half koe, half mens', en speelt 'tienduizend' instrumenten. Op zijn vorig jaar *viral* gegane filmpjes zien we een magere man in een overall, met koeienbellen aan zijn armen, een enorme koeienschedel op zijn hoofd, zittend tussen een orgel, piano, drumstel en nog andere instrumenten, waarop hij tegelijkertijd de boogie speelt.

Eén hand op de orgel, de ander op het keyboard, en naast zijn hoofd hangen bekkens, waar hij met zijn hoorns op slaat. Achter hem draait een analoge taperecorder. Het 1 minuut en 42 seconden durende nummer is in ieder geval van begin tot eind een *wild ride*.

Er is weinig bekend over de Spanjaard. *Mare* kan hem niet bereiken voor een interview, en in de schaarse Engelstalige interviews die wel online zijn te vinden wil hij zijn woonplaats en naam niet kwijt.

In een interview met het Vietnamese Quest-festival 'The Man Behind The Mask' zegt hij uit een piepklein, vierhuizig bergdorpje in Spanje te komen, waar de koeien vrij rondlopen, met wie hij tijdens zijn ochtendwandelingen praat: 'I always thought that if they could

Vurro: 'Als koeien konden praten, zouden ze de wereld kunnen veroveren. Maar het interesseert ze niet.'

...speak, they would conquer the world. But they are not interested. I learn lots of things from them.'

Hij vond de schedel in de natuur, waarna hij bij een kampvuur urenlang met de schedel lachte, praatte, en connecte. 'I raised the skull and she spoke to me. She told me that she could connect with my teenage power, when I was still innocent, when the connection with instinct was not interrupted by constant dialogue

with the mind. I made a fire and some tea and we talked for long hours. We laughed and wept and I felt my fears diluted. First I felt sad, then full of energy. Since that time we are one, and I no longer hurt my head when I hit the cymbals.'

Wellicht moet deze *origin story* met een korrel zout genomen worden, maar zijn *rise to fame* begon in ieder geval op Facebook, waardoor hij na het uploaden van zijn filmpje

binnen een paar dagen zoveel uitnodigingen kreeg voor optredens dat hij een wereldtour kon doen.

Dit weekend staat hij in Groningen op Eurosonic. Donderdag komt hij naar Gebr. de Nobel, op 25 januari. Tot 3 februari is hij in Nederland en België.

Vurro
Gebr. de Nobel
Donderdag 25 januari, € 10

FILM

KIJKHUIS

The Leisure Seeker

Vr, za, zo, ma, wo 16.15, do, vr, za, zo, ma 19.00

TRIANON

Three Billboards Outside Ebbing, Missouri

Dagelijks 18.45 en 21.30, za, zo 14.00, do, vr, ma, di 16.00, za, zo, wo, 16.30

LIDO

All the Money in the World

Do, vr, ma, di 16.30, za 19.00, wo 18.15

Zie verder bioscoppenleiden.nl

MUZIEK

LEIDSE LENTE

Jams with benefits

Vr 19 januari, 21.00

MUZIEKHUIS

De X: Trio Da Kali

Za 20 januari, 20.30, vanaf €12,50

GEBR. DE NOBEL

Vurro

Do 25 januari, 19.30, €10,-

LEIDSE JAZZWEEK

BRASSERIE BOS

Robin Koerts Experience

Do 18 januari, 18.30

Wouter Kiers

Vr 19 januari, 18.30

DE UYL VAN HOOGLAND

Bas Paardekoper & Wouter Hoek

Do 18 januari, 16.00

Mississippi Riders

Zo 21 januari, 16.00

DE TWEE SPIEGELS

Men in Blues ft. Aad van Pijlen

Do 18 januari, 21.00

FLINK! Ft. Nileis

Vr 19 januari, 21.00

Tenorbattle ft. Ruud de Vries, Wouter Kiers en Olaf Hoeks

Za 20 januari, 16.00

Kruidkoek

Za 20 januari, 21.00

Alban Claret Quartet – Gipsy Jazz

Zo 21 januari, 16.00

Martijn van Iterson Quartet

Zo 21 januari, 21.00

GRAND CAFÉ DE BURCHT

Licks and Brains ft. Frank Montis

Za 20 januari, 20.00, €10

POOLCAFÉ THE CHURCH

Olivier van Niekerk Trio

Za 20 januari, 20.30

MENEER JANSEN

Tim Eijmaal Band

Za 20 januari, 20.30

Aristakis

Zo 21 januari, 16.00

Meer op www.deleidsejazzweek.nl

DIVERSEN

LEIDSE LENTE

Leidse Lente Spelletjesavond

Za 20 januari, 20.30

Audities VARA Leids Cabaret Festival

Zo 21 januari, 13.00

LIPSIUS

Open repetitie Leids Studenten Koor en Orkest Collegium Musicum

Ma 22 januari, 19.30

Funky Phone Challenge

t/m 8 februari

MUZIEKHUIS

Leiden English Comedy Night

Vr 19 januari, 19.30, vanaf €9,-

THEATER INS BLAU

Blue Monday: Frau Bakker – I n Loving Memory

Ma 22 januari, 20.30, €13,50

HOGESCHOOL LEIDEN

Vitaliteitsevent 071: Hoe vitaal ben jij?

Ma 22 januari, 10.30 – 16.00

GEBR. DE NOBEL

Pecha Kucha Night Leiden

Wo 24 januari, 20.00, €7,-

MUSEUM BOERHAAVE

Vernieuwd

LIPSIUS

Kunstgang: tentoonstelling Yara de Kok

t/m 3 februari

SIEBOLDHUIS

Tentoonstelling: De gemaskerde krijger

t/m 27 mei

MUSEUM VOLKENKUNDE

Tentoonstelling: Sieraden – makers & dragers

t/m 3 juni

Kamervragen

Foto: Jaco van der Eb

Column

Oud. Moe. Uitgeleefd.

Hoewel de grenzen minder zichtbaar zijn, hebben studentehuizen ook jaarlagen. De huisjaarlag, om het zo maar even te noemen, boven mij is vrijwel helemaal weg. Een enkeling zwerft nog ergens rond, maar we weten allemaal dat ze niet lang meer hebben.

Kenmerkend voor de laag voor mij was het gemak waarmee ze op een avond een half kratje bier achterover sloegen. Vroeger was de bierquaestor een titel met aanzien. Nu is het niets meer dan één keer in het kwartaal net genoeg bier bestellen dat je het minimale bedrag voor aan huis leveren haalt en een nieuwe streeplijst ophangen.

De bierquaestor hoeft nooit meer herinneringen te sturen naar mensen om het verschuldigde bedrag over te maken, want hij is eigenlijk de enige die er nog geregeld van drinkt.

We kijken met melancholie terug naar de tijd dat we klachten kregen van DUWO over torenhoge gestapelde kratten op het balkon (onthoud lezers: ze mogen niet boven de balkonrand uitkomen!).

We pinken een traantje weg als we de ingelijste schriftelijke waarschuwing over geluidsoverlast zien. Het enige wat DUWO nu nog doet, is langskomen om te zien of alle twintig huisgenoten nog leven. Want we zijn oud. Moe. Uitgeleefd.

Begrijp het niet verkeerd, we zijn allerminst klaar met het leven. We geven het gewoonweg een andere in-steek. Op de televisie zetten we 'Ten hours crackling logs' op. Deze zetten we precies hard genoeg dat je soms het knisperen van het hout hoort tussen de nummers van Frank Sinatra, Dean Martin, Ella Fitzgerald en Bing Cosby door.

De hoekbank is bezaaid met fleecedekens, sierkussens en van die dienbladen die speciaal zijn gemaakt om op oneven oppervlakten te liggen. Op de bordeauxkleurige salontafel staat een grote, donkerbruine houten theedoos. Want dat is de nieuwe manier om bovenaan de sociale ladder te raken in huis: de titel van theequaestor zien te bemachtigen. Earl Grey, rooibos, sleepy time of groen: jij hebt het voor het kiezen.

Op het zeldzame moment dat 'Ten hours cackling logs' niet opstaat, kijken we (lineair!) naar programma's op Omroep Max. Heel Holland Bakt, Bed & Breakfast en Nederland in Beweging, want staan zweten in synthetische stoffes op het Universitair Sportcentrum is zeker iets van de vorige jaarlag.

Gezamenlijk maken we kruiswoordraadsels en cryptogrammen terwijl de pure chocolade rondgaat. En om half elf gaan we onder de wol. Niet te gek, kom nou.

FEMKE BLOMMAERT studeert taalwetenschap

'Ik wil geen 9-tot-5-slaaf zijn'

Felicia Redelaar (21), informatica & economie

Huis: Vogelwijk, Den Haag
Kamer: 70 m²
Huur: 200 euro, voor gas, water en licht

Wat is hier gebeurd?

'Mijn plafond is ingestort. Heel geleidelijk: eerst een barst, toen zakte het steeds verder door, daarna vielen er kleine steentjes naar beneden. En toen stortte alles omlaag.'

Gelukkig heb je nóg twee kamers.

'Klopt. Ik woon hier met mijn moeder, maar heb deze etage voor mezelf. Eén van de kamers was van mijn zus, maar zij is allang het huis uit. Daar staan nu al mijn instrumenten. Het is een beetje een rommeltje nu, omdat ik alle meubels uit de woonkamer moest halen.'

Wat voor instrumenten heb je?

'Heel veel elektrische, maar ook akoestische gitaren, een twaalfsnarige gitaar, producermateriaal, opnameapparatuur,

een ukelele, synthesizers, een drumstel, een dj-tafel.... In de woonkamer staat een vleugel. Gitaar is voor mij echt het hoogtepunt. Ik speel het twaalf jaar, maar ik verveel me vaak als ik iets een tijd heb gedaan. Als ik twee jaar basgitaar heb gedaan, bijvoorbeeld, denk ik: ik ga iets anders doen. Bij PANN, een organisatie die *straight-friendly* gay-feesten geeft, ben ik eigenlijk vij, dus doe ik de visuals. Ik zou daar eigenlijk willen dj-en, dat doe ik op andere plekken ook. En daar ben ik beter in.'

Wat draai je dan?

'Ik ben best een *crowdpleaser*. Als het dertigers zijn, draai ik 90's en 00's, of als het gabbers zijn draai ik house. En voor leeftijdsgenoten draai ik top 40. Eigenlijk hou ik daar niet zo van, maar ik wil geen dj zijn die alleen maar techno draait.'

Wil je niet liever muziek studeren?

'Mijn plan was om componist te wor-

den. Dat is serieus, maar tenminste geen kantoorbaan. Ik wilde geen negen-tot-vijf-slaaf zijn, maar lekker in de natuur componeren. Instrumenten beheersen en muziek schrijven lukt me best aardig, maar ik weet niet of er geld in zit. En ik kan hier niet voor altijd blijven wonen.

'Met informatica zijn er heel veel beroepsmogelijkheden, die ook wel goed verdienen. Toen ik begon, dacht ik: ik ga drie dagen werken, en de andere dagen lekker chillen. Maar ik vind de studie erg leuk, en die vijf dagen werken wil ik nu wel doen. Nu is mijn plan om lekker in de zon te gaan informatica-en.'

Je deed mee aan *First Dates*, hoe kwam je daar terecht?

'Zij hebben mij gevonden. Mijn date, Kelly, had zich opgegeven, maar ze konden geen leuke match voor haar vinden. Via PANN kwamen ze bij mij terecht, en het leek mij leuk. Ik heb wel gemerkt dat ze je zo kunnen portretteren zoals zij zelf

willen. Ik heb vier uur lang best wel normaal gedaan, maar er zaten drie slipper-tjes tussen, en precies die kwamen op tv. Gelukkig waren het niet al te domme dingen. Het kon erger.'

Kreeg je veel reacties?

'Extreem veel! Mensen zeiden dat het er zo leuk uit zag, en dat ze dachten dat we zouden gaan trouwen. Maar dat is echt tv-magie. Ik heb een leuke avond gehad, maar alle stukken waar ik onge-interesseerd kijk, zijn eruit geknipt.

'Ik dacht dat de stormvloed na twee dagen zou stoppen, maar ik krijg nog dagelijks berichtjes. Daar word ik nu wel een beetje gek van. Een anonieme afzender stuurde een roze muts op, in de vorm van een eenhoorn, en gedichtjes er bij. Het komt vast met de beste bedoelingen. Ik vond het niet heel erg, maar het is ergens toch ook wel eng.'

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

Bandirah